

Zakres wiadomości na I sprawdzian z mechaniki gruntów:

Skład granulometryczny: wykres uziarnienia, określenie rodzaju gruntu na podstawie wykresu uziarnienia, wskaźnik różnoziarnistości (podział gruntów ze względu na U), wskaźnik krzywizny uziarnienia.

Właściwości fizyczne: wilgotność, gęstości i ciężary objętościowe ($\rho_s, \rho, \rho_d, \gamma_s, \gamma, \gamma_d, \gamma_{sr}, \gamma'$); porowatość, wskaźnik porowatości, stopień wilgotności (podział gruntów z uwagi na S_r); wilgotność całkowita.

Filtracja: spadek hydrauliczny, wyznaczanie współczynnika filtracji w aparacie stało- i zmiennogradentowym, ciśnienie sphywowe, krytyczny spadek hydrauliczny, ciężar objętościowy γ' , wyparcie hydrauliczne i upłynnienie gruntu.

Stany gruntów: stopień zagęszczenia gruntów niespoistych (podział ze względu na I_D), konsystencje i stany gruntów spoistych, cechy Atterberga, metody ich wyznaczania, stopień plastyczności.

Zagęszczalność gruntów: badania zagęszczalności, energia zagęszczania, krzywa zagęszczalności, krzywa pełnego nasycenia, wilgotność optymalna, wskaźnik zagęszczenia.

Przykładowe zadania

Zad. 1. Na podstawie danych z analizy sitowej narysować wykres uziarnienia i obliczyć wartość wskaźnika różnoziarnistości i wskaźnika krzywizny uziarnienia:

Sito [mm]	Pozostałość na sicie [%]
5	2
2	12
1	23
0,5	18
0,25	15
0,1	15
0,063	10
< 0,063	5
Suma	100

Zad. 2. Masa próbki gruntu NNS wynosi $m = 143$ g, a jej objętość $V = 70$ cm³. Po wysuszeniu masa wyniosła $m_s = 130$ g. Gęstość właściwa gruntu wynosi $\rho_s = 2.70$ g/cm³. Obliczyć wilgotność naturalną próbki przed wysuszeniem w_n , wskaźnik porowatości e i stopień wilgotności S_r .

Zad. 3. Po dodaniu 200 g wody do próbki gruntu jego wilgotność wzrosła do $w_{sr} = 50\%$. Obliczyć wilgotność próbki przed dodaniem wody w , porowatość n oraz ciężar objętościowy z uwzględnieniem wyporu wody γ' , jeżeli masa szkieletu gruntowego wynosi $m_s = 1000$ g, gęstość właściwa $\rho_s = 2.60$ g/cm³ i gęstość wody $\rho_w = 1.0$ g/cm³.

Zad. 4. Mając następujące dane: gęstość objętościową szkieletu gruntowego $\rho_d = 1.65$ g/cm³, wilgotność naturalną $w_n = 15\%$ oraz wskaźnik porowatości $e = 0.60$, wyznaczyć następujące parametry: gęstość właściwą szkieletu gruntowego ρ_s , gęstość objętościową gruntu ρ oraz stopień wilgotności S_r .

Wskazówka: dla ułatwienia można przyjąć daną pomocniczą (np. $m = 1000$ g, lub $V = 100$ cm³)

Zad. 5. Mając dane: $\rho_{sr} = 2.1 \text{ g/cm}^3$, $e = 0.50$, $S_r = 0.70$, $\rho_w = 1.0 \text{ g/cm}^3$, wyznaczyć ρ , ρ_s oraz w_n .

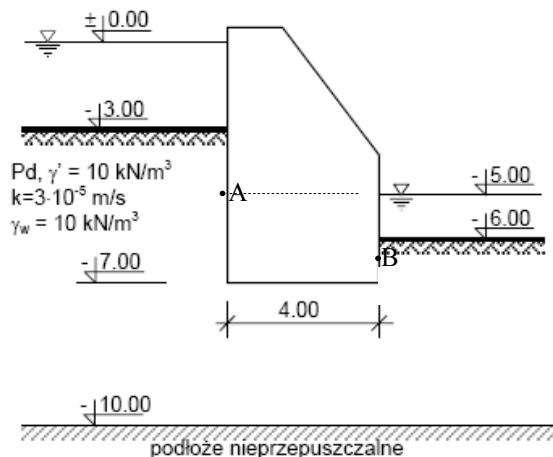
Wskazówka: dla ułatwienia można przyjąć daną pomocniczą (np. $m = 1000 \text{ g}$, lub $V = 100 \text{ cm}^3$)

Zad. 6. Mając następujące dane: wilgotność naturalną gruntu $w_n = 20\%$, wilgotność przy całkowitym nasyceniu porów wodą $w_{sr} = 35\%$, gęstość właściwą szkieletu gruntowego $\rho_s = 2.65 \text{ g/cm}^3$, oraz gęstość wody $\rho_w = 1.0 \text{ g/cm}^3$, wyznaczyć następujące parametry: porowatość gruntu n , gęstość objętościową gruntu ρ oraz ciężar objętościowy przy całkowitym nasyceniu porów wodą γ_{sr} .

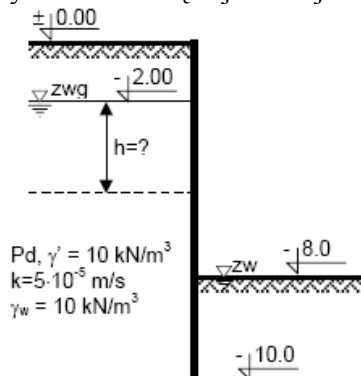
Zad. 7. Mając następujące dane: stopień wilgotności $S_r = 0.60$, gęstość objętościową gruntu $\rho = 1.85 \text{ g/cm}^3$, wskaźnik porowatości $e = 0.65$ oraz gęstość wody $\rho_w = 1.0 \text{ g/cm}^3$, wyznaczyć następujące parametry: gęstość właściwą szkieletu gruntowego ρ_s , wilgotność naturalną w_n oraz ciężar objętościowy gruntu z uwzględnieniem wyporu wody γ' .

Zad. 8. Obliczyć wartość współczynnika stateczności n dna zbiornika za budowlą piętrzącą ze względu na zjawisko kurzawki. Obliczenia wykonać metodą najkrótszej drogi filtracji i równomiernego rozkładu spadku hydraulicznego wzdłuż drogi filtracji.

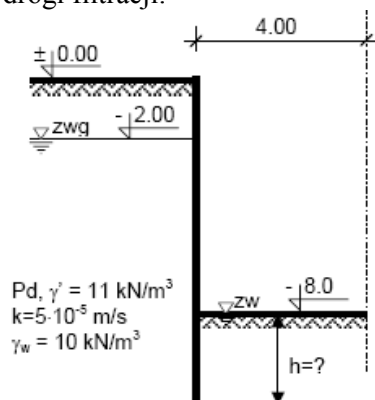
Obliczyć wartości ciężaru objętościowego gruntu z uwzględnieniem ciśnienia sphywowego γ'' w punktach A i B

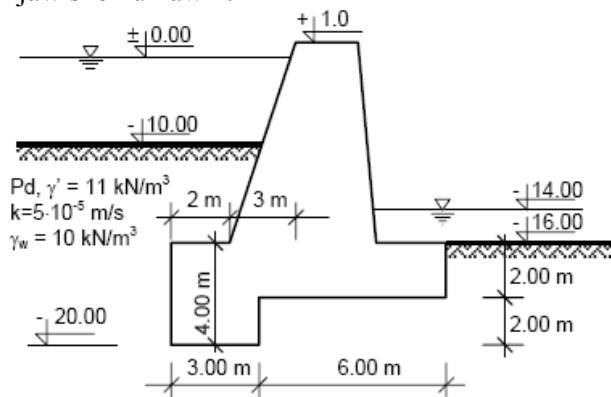
Zad. 9. O ile należy obniżyć zwierciadło wody gruntowej za ścianką szczelną wokół wykopu, aby w dnie wykopu wewnątrz ścianek szczelnych nie wystąpiło zjawisko kurzawki ($n > 2$). Obliczenia wykonać metodą najkrótszej drogi filtracji.

Zad. 10. Do jakiej głębokości należy wbić ściankę szczelną obudowy wykopu, aby w dnie wykopu nie wystąpiło zjawisko kurzawki ze współczynnikiem $n > 2$. Obliczenie to wykonać metodą najkrótszej drogi filtracji.

Zad. 11. Metodą najkrótszej drogi filtracji i równomiernego rozkładu spadku hydraulicznego policzyć wartość współczynnika n stateczności dna zbiornika dolnego przed budowlą piętrzącą ze względu na zjawisko kurzawki.

Zad.12. Określić stan gruntu gdy:

$I_L =$	-0.23	0.16	0.71	0.40	0.24	0.62	1.01
$I_D =$	0.10	0.16	0.71	0.40	0.24	0.62	0.97

Zad.13. Proszę uzupełnić tabelę:

Cecha gruntu	Wzór definicyjny	Jednostka	Cecha gruntu	Wzór definicyjny	Jednostka
Gęstość objętościowa			Wilgotność		
Wskaźnik porowatości			Stopień plastyczności		
Porowatość			Gęstość objętościowa szkieletu gruntowego		
Wskaźnik zagęszczenia			Wskaźnik plastyczności		
Stopień wilgotność			Gęstość właściwa		

Zad.14. Obliczyć ile wody (w cm^3) należałoby dodać do próbki piasku o objętości 5 dm^3 , masie 9 kg oraz wilgotności 4% , aby wilgotność gruntu wynosiła 10% . Przyjąć, że ciężar właściwy gruntu wynosi 26 kN/m^3

Zad.15. W celu kontroli zagęszczenia warstwy nasypu wykonanego z gliny pylastej pobrano do cylindra o objętości 200 cm^3 próbkę gruntu o nienaruszonej strukturze (NNS). Masa próbki w stanie wilgotnym wynosiła 408.32 g , po wysuszeniu w suszarce w temp. 105°C masa próbki wynosiła 352 g .

- Obliczyć stopień wilgotności gruntu.
- Określić stan oraz konsystencję badanego gruntu

Wybrane własności fizyczne gliny pylastej:

gęstość właściwa szkieletu gruntowego	2.65 g/cm^3
granica plastyczności	11%
granica płynności	30%

Zad. 16. Ciężar objętościowy gruntu nawodnionego γ_{sr} wynosi $19,2 \text{ kN/m}^3$, wilgotność naturalna $32,5\%$. Obliczyć wskaźnik porowatości i ciężar właściwy.

Zad. 17. W badaniach zagęszczalności gruntu według metody I (PN-88/B-04481) grunt jest zagęszczany w cylindrze o pojemności 1000 cm^3 w trzech warstwach. Wysokość spadania ubijaka o masie 2.5 kg wynosi 32 cm , każda warstwa jest zagęszczana 25 uderzeniami ubijaka. Obliczyć jednostkową energię zagęszczania gruntu (w J/cm^3).

Zad. 18. W profilu geologicznym podłoża do głębokości 5 metrów zalegają grunty spoiste o ciężarze właściwym $\gamma_s = 26 \text{ kN/m}^3$ i porowatości ogólnej $n = 0.35$. Poniżej warstwy utworów spoistych znajduje się warstwa piasków gruboziarnistych i pospółek o miąższości 4 metrów, której średni współczynnik filtracji wynosi $k = 10^{-3} \text{ m/s}$. Proszę obliczyć jaka może być maksymalna głębokość wykopu fundamentowego, zapewniająca stateczność gruntu w dnie wykopu (współczynnikiem stateczności $n = 1.5$), jeżeli grunt spoisty jest utworem całkowicie nieprzepuszczalnym, a ciśnienie wody w stropie piasków gruboziarnistych i pospółek jest równe 25 kPa

Zad. 19. Warstwa gruntu o miąższości $1,0 \text{ m}$ posiada wskaźnik zagęszczenia $I_s = 0,85$. Po jej dogęszczeniu miąższość warstwy zmniejszyła się o $12,0 \text{ cm}$. Wyznaczyć wskaźnik zagęszczenia warstwy po dogęszczeniu, jeżeli ρ_{ds} gruntu wyznaczone standardową metodą Proctora wynosi $1,80 \text{ t/m}^3$.

Zad. 20. Jak wiadomo, zmiana objętości gruntu na skutek jego zagęszczania jest możliwa tylko wtedy, gdy w porach zagęszczanego gruntu znajduje się powietrze ($S_r < 1$). Obliczyć największą wartość gęstości objętościowej (ρ oraz ρ_d) jakie można uzyskać zagęszczając pospółkę gliniastą o ciężarze właściwym $\gamma_s = 27 \text{ kN/m}^3$ i wilgotności $w = 14\%$.

Zad. 21. Warstwa piasku o wysokości 100 cm posiada stopień zagęszczenia $I_D = 0,20$. Charakterystyczne gęstości objętościowe szkieletu gruntowego tego piasku wynoszą: $\rho_{\text{dmin}} = 1,40 \text{ g/cm}^3$, $\rho_{\text{dmax}} = 1,80 \text{ g/cm}^3$, natomiast ciężar właściwy $\gamma_s = 26 \text{ kN/m}^3$. Obliczyć ile będzie wynosiła miąższość tej warstwy po jej dogęszczeniu do $I_D = 0,70$.